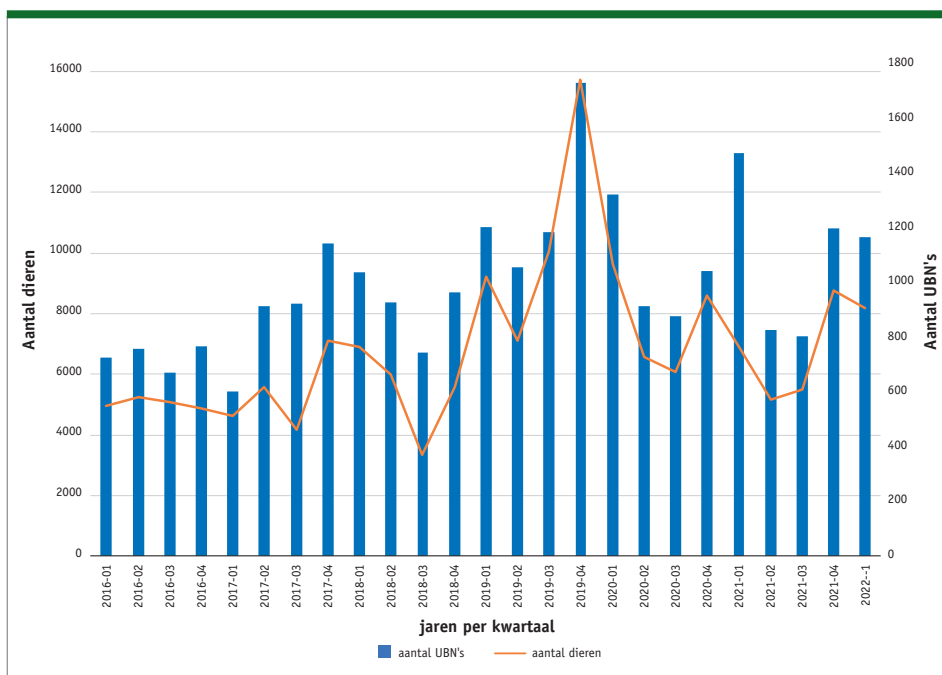
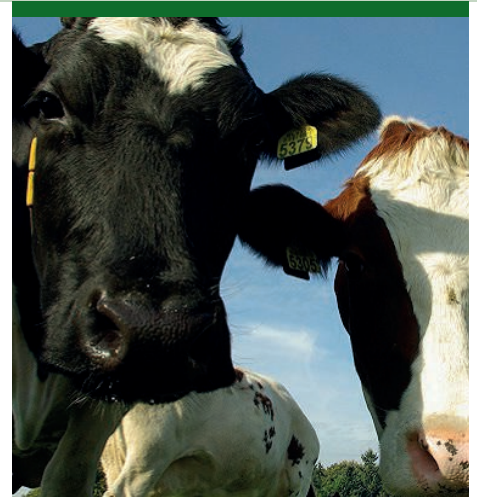

Leptospirosebesmettingen in Nederland

Ook in het eerste kwartaal van 2022 bleef het aantal aangevoerde runderen met een lagere status dan leptospirose-vrij hoog. Hierdoor neemt het risico op besmettingen met *Leptospira Hardjo* op melkveebedrijven toe met grote consequenties voor de bedrijfsvoering (zie figuur).

Aanvoer melkveebedrijven lagere status leptospirose-vrij per kwartaal van 2016-1 tot en met 2022-1

Via VeekijkerNieuws houden wij u elk kwartaal op de hoogte van nieuws uit de monitoring van diergezondheid bij varkens. Mocht er tussendoor iets belangrijks spelen dan sturen wij u daarover een bericht.

Aanmelden sectiemateriaal

U kunt dieren bij GD 24 uur per dag, 7 dagen per week aanmelden voor pathologisch onderzoek via www.gddiergezondheid.nl/ ophaaldienst of 088 20 25 500. Wij halen dieren die 's avonds voor 22.00 uur zijn aangemeld de eerstvolgende werkdag op. Voor een optimaal onderzoek is het belangrijk om een volledige anamnese toe te voegen. Ook is het van belang vers materiaal in te sturen (koelen in warme tijden en bij strenge vorst op een droge afgeschermd binnensplaatsen) en een dier te selecteren dat representant is van het probleem.

(financiële) consequenties voor deze bedrijven zijn groot. Alle reden om de bestrijding van deze ziekte te monitoren."

Veekijkerdierenarts Linda van Wuijckhuise: "*Leptospira Hardjo* is een ziekte die van koeien op mensen kan overgaan. Voor de zuivelsector een reden om al in 1994 een bestrijding op te zetten. Dit resulteerde in een zeer snelle daling van het aantal besmette bedrijven (2021: nog 0,7 procent besmette melkveebedrijven en 0,8 procent besmette niet-melkleverende bedrijven). Decennia lang liep slechts één bedrijf per twee jaar een actieve infectie op. Helaas zien we de laatste jaren een stijging van herbesmettingen (2020: 12 bedrijven en 2021: 8 bedrijven). De oorzaak blijkt vooral de import van koeien. De

Mona van Spijk, NZO: "De aanpak van leptospirose is een van de oudere aanpakken. Daardoor staat deze niet direct op het netvlies van de melkveehouder en zijn handelaar. Telkens blijkt uit onderzoek dat aanvoer van dieren een belangrijke bron is van insleep. Het voor aanvoer checken van de dierziekte-status kan helpen. Deze statussen zijn voor elke melkveehouder inzichtelijk en kunnen gecontroleerd worden via Veeonline (in het openbaar register). Met dieren die uit het buitenland komen is het lastiger om dit te achterhalen en loop je als melkveehouder een groter risico. De gevolgen kunnen echter fors

>>

Bel de Veekijker

Op werkdagen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de Veekijker: 088 20 25 555. Via het keuzemenu kiest u de diersoort waar u informatie over wilt hebben. Het team rund is bereikbaar van 08.30-12.00 uur en 12.45-17.00 uur.

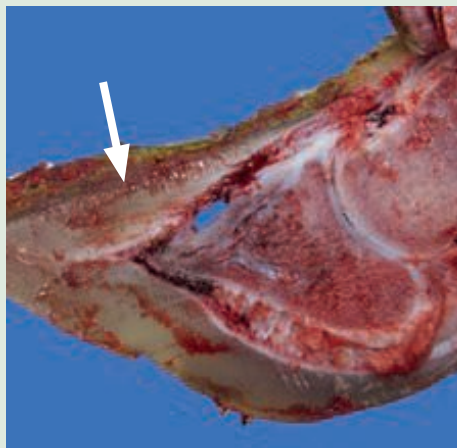
zijn voor bedrijven. Bij leptospirose geldt het afvoeren van besmette dieren en vaak het behandelen van een groot deel van de koppel (de melk mag niet geleverd). De melkveehouder dient een plan van aanpak te maken en jaarlijks van een update te voorzien om weer naar de leptospirose-vrijstatus te komen.”

Met toenemende aandacht voor ziektes die van dieren op mensen kunnen overgaan is het van belang dat de melkveehouder, de handelaar en de zuivelondernemingen scherp blijven op het voorkomen van ziekte-insleep. Dat kan door een aantal maatregelen te treffen: voorafgaand aan aanvoer de status van de dieren controleren, aangevoerde dieren apart stallen totdat de resultaten van het aanvoeronderzoek bekend zijn en besmette dieren zo snel mogelijk afvoeren. Meer informatie op: www.gddiergezondheid.nl/risicocheck.

Ernstige kreupelheid vleeskalveren door klauwbevangingheid en klauwbeenpuntversterf

Begin februari 2022 werden zes vleeskalveren met ernstige kreupelheidsklachten aan meerdere poten aangeboden voor pathologisch onderzoek. Deze kalveren waren tussen de 12 en 15 weken oud en afkomstig van twee verschillende bedrijven. Op de bedrijven waren meerdere vleeskalveren met deze problematiek gesignaleerd. Bij alle zes kalveren werd klauwbevangingheid aangetoond. Bij één van deze kalveren werd ook versterf van het klauwbeenpunt aangetroffen (zie foto). Omdat verschillende factoren een rol spelen in het ontstaan van klauwbevangingheid was de oorzaak van deze problematiek niet eenduidig te achterhalen. Wel waren aanwijzingen gevonden voor een relatie met een eerder doorgemaakte pensverzuring. Deze vorm van ernstige kreupelheid was nog niet eerder waargenomen bij (vlees)kalveren.

In de literatuur staat klauwbeenversterf bij 'feedlot cattle', maar dan in relatie met slijtage van de zool.

Weefselversterf in de punt van het klauwbeen

Het Veekijkerteam Rund

Bijzondere bevindingen vanuit de Veekijker

Risico intoxicatie met rattengif op een melkveebedrijf

Tijdens een bedrijfsbezoek door de Veekijker-dierenarts viel op dat rattengif op het open krachtvoerstation van de melkkoeien was geplaatst. Ratten konden het gif vanuit de lokdoos verslepen met het risico dat het in het krachtvoer van de koeien viel. In de literatuur worden bij orale inname van het gif de volgende klachten beschreven: bloedarmoede met meer of minder afwijkende rode bloedcellen, bloed in mest, puntbloeding op de slijmvliezen, bloedneuzen, inwendig

bloeduitstortingen en bloedingen in gewrichten of klauwen die kreupelheid kunnen veroorzaken. Op basis van het gehalte broomdialone in het aangeboden gif en extrapolatie vanuit data uit laboratoriumdieren kan volgens de GD-toxicoloog een opname van 10 tot 15 gram per volwassen rund al verlenging van bloedstollingstijd geven. Hiervan was de ongediertebestrijder zich niet bewust. Op het bedrijf is het rattengif onmiddellijk op een minder risicovolle plek gezet. GD heeft contact gehad met de overkoepelende organisatie ongedierte-

bestrijding om deze bevinding en de risico's onder de aandacht te brengen binnen deze branche.

Uterusspoelingen met middel geregistreerd voor oraal gebruik

Een practicus constateerde, na onderzoek van slecht opstartende vaarzen, verklevingen en abscessen van wisselende grootte aan de baarmoederwand. Bij navraag bleek de veehouder, op advies van de inseminator die de vruchtbaarheidsbegeleiding deed, de vaarzen intra-uterien te hebben behandeld

met een middel met indicatie voor een orale toediening voor de behandeling van baarmoederontsteking.

Ligboxstrooisel en uierontstekingen

Een practicus vroeg het uiergezondheidsteam van GD om advies over een melkveebedrijf met veel klinische mastitis zonder mastitis-

verwekkers in de melkmonsters. Omdat GD eenmalig een *Streptococcus lutetiensis* vaststelde in een melkmonster van dit bedrijf (omgevingsstreptokokken) werd gekeken naar het ligboxstrooisel. Dit was dikke fractie van de mest (drogestof-percentages 35 procent) met strokorrels. Het mengsel werd eerst (zuurstofarm) ingekuild onder plastic zeil. Dit

kan een broeiplek zijn voor allerlei anaerobe bacteriën en omgevingsstreptokokken. Vanwege de beperkte onderzoeksmogelijkheden kan een dierenartsenpraktijk deze niet altijd identificeren. Het ligboxstrooisel is aangepast en er is een bacterieremmende ligboxtoevoeging (kalkproduct) ingezet.

Diergezondheid van het rundvee in Nederland in het eerste kwartaal van 2022

DIERZIEKTEN	SITUATIE NEDERLAND	Categorie (AHR)	Resultaat monitoring eerste kwartaal 2022
Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1882 van Animal Health Regulation (AHR) 2016/429 (Categorie A-ziekte)			
Lumpy Skin Disease (LSD)	Virusinfectie. Nederland officieel vrij.	A, D, E	Nooit infecties vastgesteld.
Mond-en-klauwzeer (MKZ)	Virusinfectie. Nederland officieel vrij sinds 2001.	A, D, E	Geen infecties vastgesteld.
Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1882 van Animal Health Regulation (AHR) 2016/429 (Categorie B t/m E)			
Blauwtong (BT)	Virusinfectie. Nederland officieel vrij sinds 2012 (alle serotypen). Jaarlijkse screening.	C, D, E	Nederland BTV-vrij.
Boviene genitale campylobacteriose	Bacterie. Nederland vrij sinds 2009. Bewaking van KI- en embryostations en bij dieren voor export.	D, E	<i>Campylobacter fetus</i> spp. <i>veneralis</i> niet aangetoond.
Boviene Virus Diarree (BVD)	Virusinfectie. Bestrijding op melkveebedrijven verplicht, op vleesveebedrijven vrijwillig.	C, D, E	86 procent van de melkveebedrijven heeft BVD-vrijstatus of BVD-onverdachtstatus* Bij vrijwillig deelnemende niet-melkleverende bedrijven is dit 18 procent. *BVD-status bepaald met GD-programma.
Brucellose (zoönose, infectie via diercontact of onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. Nederland officieel vrij sinds 1999. Bewaking via afweerstoffenonderzoek in bloedmonsters van verwerpers.	B, D, E	Geen infecties vastgesteld.
Enzootische boviene leukose	Virusinfectie. Nederland officieel vrij sinds 1999. Bewaking via onderzoek op afweerstoffen in tankmelk en bloedmonsters van slachtrunderen.	C, D, E	Geen infecties vastgesteld.
Infectieuze Boviene Rhinotracheïtis (IBR)	Virusinfectie. Bestrijding op melkveebedrijven verplicht, op vleesveebedrijven vrijwillig.	C, D, E	78 procent van de melkveebedrijven heeft IBR-vrijstatus of IBR-onverdachtstatus*. Bij vrijwillig deelnemende niet-melkleverende bedrijven is dit 20 procent. *IBR-status bepaald met GD-programma.
Miltvuur (zoönose, infectie via diercontact)	Bacterie. In Nederland niet aangetoond sinds 1994. Bewaking via bloeditstrijken van plotseling gestorven runderen.	D, E	Geen infecties vastgesteld.
Paratuberculose	Bacterie. In Nederland bestrijding op melkveebedrijven verplicht. 98 procent neemt deel.	E	80 procent van de melkveebedrijven heeft PPN-status A ('onverdacht'). Meer aanvoer van dieren met lagere status.

DIERZIEKTEN	SITUATIE NEDERLAND	Categorie (AHR)	Resultaat monitoring eerste kwartaal 2022
Rabiës (hondsdolheid) (zoönose, infectie via bijt- of krabwonden)	Virusinfectie. Nederland officieel vrij sinds 2012 (illegaal geïmporteerde hond).	B, D, E	Geen infecties vastgesteld.
Rundertuberculose (TBC) (zoönose, infectie via diercontact of onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. Nederland officieel vrij sinds 1999. Bewaking via slachtrunderen.	B, D, E	Eén infectie aangetoond.
Trichomonas	Bacterie. Nederland vrij sinds 2009. Bewaking van KI- en embryostations en bij dieren voor export.	C, D, E	<i>Tritichomonas foetus</i> niet aangetoond.
Q-koorts (zoönose, infectie via stof of onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. In Nederland bij rund andere stam dan op geitenbedrijven en relatie met ziektegevallen bij mens niet vastgesteld.	E	Eén infectie vastgesteld bij ingezonden verworpen vruchten.
Artikel 3a.1 Melding zoönosen en ziekteverschijnselen 'Regeling Houders van Dieren' van Wet Dieren			
Leptospirose (zoönose, infectie via diercontact of onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. Bestrijding op melkveebedrijven verplicht, op vleesveebedrijven vrijwillig.	-	Twee bedrijven met een tankmelkomslog. Opnieuw meer aanvoer dieren met een lagere status dan leptospirose-vrij. Percentage melkveebedrijven leptospirose vrij 97 procent.
Listeriose (zoönose, infectie via onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. Besmetting incidenteel bij rundvee aangetoond.	-	Infecties aangetoond bij twee ter sectie aangeboden runderen en drie keer infectie aangetoond bij verworpen vruchten.
Salmonellose (zoönose, infectie via diercontact of onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. Bestrijding op melkveebedrijven verplicht, op vleesveebedrijven vrijwillig.	-	97,9 procent van de melkveebedrijven heeft een gunstige tankmelkuitslag (landelijk programma).
Yersiniose (zoönose, infectie via diercontact of onvoldoende bereid voedsel)	Bacterie. Besmetting incidenteel aangetoond bij rundvee, met name bij verworpen vruchten.	-	Eén infectie vastgesteld. Bij sectie één keer gekweekt.
Verordening (EG) nr. 999/2001			
BSE	Prion-infectie. Nederland bij OIE-status 'verwaarloosbaar risico'. Sinds 2010 bij bewaking geen gevallen meer vastgesteld (totaal tussen 1997-2009 88 gevallen).	-	Geen infecties vastgesteld.
Overige infectieuze aandoeningen bij rundvee			
BCK	Virusinfectie. In Nederland komen infecties met Ovine herpesvirus type 2 incidenteel voor.	-	Twee infecties vastgesteld bij sectie.
Leverbot	Parasiet. Leverbot komt algemeen voor in Nederland vooral in waterrijke/natte gebieden.	-	Op 29 bedrijven infecties vastgesteld en geen bij ter sectie aangeboden runderen
Neosporose	Parasiet. In Nederland een belangrijke infectieuze oorzaak van verwerpen.	-	Infecties aangetoond in vijf ingezonden verworpen vruchten.
Tekenziekten	Parasiet die infecties kan overbrengen. Teken besmet met <i>Babesia divergens</i> , <i>Anaplasma phagocytofilia</i> en <i>Mycoplasma wenyonii</i> komen voor in Nederland.	-	Geen infectie vastgesteld.

DIERZIEKTEN	SITUATIE NEDERLAND
Uit de Monitoring	
Data-analyse tot en met vierde kwartaal 2021	<p>Inwendige vervetting bij runderen ouder dan 1 jaar aangeboden voor pathologie nog steeds hoog en stijgend.</p> <p>De rundersterfte (ouder dan 1 jaar) op melkveebedrijven stabiliseert maar is op zoogkoebedrijven nog wel hoger dan verwacht.</p> <p>Het beeld van pathologie bij kalveren op melkveebedrijven was vrij stabiel voor infectieuze long- en darmproblemen.</p> <p>Het percentage vleeskalveren ingezonden voor pathologisch onderzoek dat positief was voor <i>C. parvum</i> daalde en het percentage inzendingen met een longvliesontsteking steeg.</p>
Antibioticumgevoeligheid melkveebedrijven	Percentage gentamycine-resistente <i>Escherichia coli</i> -isolaten steeg in het eerste kwartaal van 2022 en steeg in de afgelopen drie jaar.
Antibioticumgevoeligheid niet-melkleverende bedrijven	Geen bijzonderheden.

Monitoring Diergezondheid

Sinds 2002 voert Royal GD de diergezondheidsmonitoring in Nederland uit in nauwe samenwerking met onder andere de diersectoren, het bedrijfsleven, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld waarbij het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij Royal GD ligt. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Samen werken we aan diergezondheid in belang van dier, dierhouder en samenleving.